

всіх розділів, а також заставками, кінцівками і багатьма (1339) дереворитними ініціалами і виливними, суто декоративними прикрасами (листочками, зірочками, хрестиками, маскаронами тощо). В орнаментиці Острозької “Біблії” простежуються мотиви українського народного орнаменту. Окрім біблійних текстів, видання містить два 60-рядкові вірші, дві прозаїчні передмови (автор всього цього - *Г.Смотрицький*) і два варіанти післямови *Івана Федорова*. Перший вірш - на герб *В.-К.К. кн. Острозького* - вміщено на звороті титульного аркуша у вигляді художньо-літературної композиції, що має конфігурацію подвійного хреста. Далі передмова від імені *В.-К.К. кн. Острозького* та передмова до православних читачів, після якої вміщено другий вірш. Автором усіх цих творів, що мають полемічний характер і політичну спрямованість проти католицької експансії, вважається *Герасим Смотрицький*. Збереглося близько 300 примірників Острозької “Біблії”, що свідчить про досить великий на той час тираж видання. Книга швидко розійшлася по всьому слов'янському світові і скрізь мала заслужену популярність і цінувалася, як перша слов'янська повна друкована “Біблія”, що допомагала боротьбі слов'ян за збереження і розвиток національних культур, а також сприяла підвищенню самосвідомості східнослов'янських народів. Разом з тим у літературі (*І. Франко, І.Огієнко* та ін.) була висловлена думка про недоліки тексту острозької Біблії та їх причини. “Біблія”, що була надрукована *Іваном Федоровим* 1581 в Острозі, є у багатьох б-ках України, Росії, Білорусі, Литви, інших країн. Це видання - вінець всієї

культурної праці на Волині за XVI ст., видавничий подвиг *І.Федорова* і діячів ОА.

Місця зберігання: Багаточисленні. Україна - Київ: ЦНБ ім. В.І.Вернадського НАН України; Києво-Печерський іст.-культ. заповідник; Львів: НМЛ, ЛІМ, ЛНБ ім. В.Стефаніка НАН України, Наук. б-ка Львів. держ. ун-ту; Дніпропетровськ: ДІМ; Харків: ХНБ, Наук. б-ка Харк. держ. ун-ту; Одеса: Наук. б-ка Одеськ. держ. ун-ту; Острог: ОДІ-Кр; Росія - Москва: ДБР, ДІМ, Наук. б-ка Моск. держ. ун-ту; Санкт-Петербург: БАНР, РНБ, Б-ка СПб. держ. ун-ту; Казань: Зональна б-ка Казанськ. держ. ун-ту; Саратов: Б-ка Саратов. держ. ун-ту; Новосибірськ: Держ. публ. наук.-тех. б-ка Сибір. відділу РАН. Примірники книги є в Англії, Білорусі, Болгарії, Греції, Італії, Литві, Польщі, Румунії, Сербії, США, Фінляндії, Франції, Хорватії, Швеції та ін.

Каталоги стародруків: Быкова.- № 4.- С. 16-24; Запаско, Ісаєвич.- І.- № 13.- С. 27; Каменева, Гусева.- № 3.- С. 12; Каратаєв І.- № 101, 102.- С. 215-216; Каратаєв ІІ.- № 81, 82.- С. 15; Максименко.- № 184.- С. 35; Петров, Бирюк, Золотарь.- № 24.- С. 23; Родосский.- № 19, 20.- С. 34, 35; Сзенцицкий.- № 2(82).- С. 1-2; Строев І.- № 22.- С. 50-60; Строев ІІ.- № 24.- С. 21; Ундольский.- № 88.- С. 15; Ундольский - Кастерин.- № 30.- С. 99.

Літ.: Зернова А.С. Начало книгопечатания в Москве и на Украине.- М., 1947.- С. 56-65, 92-96; Ісаєвич. Літературна спадщина.- С. 128-141, 159-172; Ісаєвич Я.Д. Першодрукар Іван Федоров і виникнення друкарства на Україні.- Львів, 1983.- С. 92-106; Мицько.- С. 34; Кривальський М.П. Джерела про початковий етап друкарства на Україні (Діяльність першодрукаря Івана Федорова в 70-х - на поч. 80-х рр. XVI ст.).- Дніпропетровськ, 1972.- С. 31-35; Немировский Е.Л. Иван Федоров. Около 1510-1583.- М., 1985.- С. 185-189; Немировский Е.Л. Начало книгопечатания на Украине. Иван Федоров.- М., 1976.- С. 137-150; Огієнко І. Історія українського друкарства.- К., 1994.- С. 78-81, 88-104, 188-198; Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу.- К., С. 24.; Огієнко І. Острозька Біблія 1581 року // Українська церква. Нариси з історії української православної церкви: у двох томах.- К., 1993.- С. 136-146; Полєк.- С. 69-70; Рижский М.И. История переводов Библии в России.- Новосибирск, 1978.- С. 85-99; Франко І. Причинок до студій над Острозькою Біблією // Збір. творів: У 50-х томах.- Т. 37.- С. 388-404.

Блудова Антоніна (Стокгольм, 1812 - Москва 7.04.1891)

видатна громадська, філантропічна й освітня діячка в українських землях, засновниця православного церковного Кирило-Мефодіївського братства (1865), вищого жіночого училища ім. графа Д.М.Блудова (1866), братської б-ки (1865), Братської церкви в ім'я святих Кирила й Мефодія (Методія), першої у слов'янському світі (1867), і благодійних установ у місті Острозі: лікарні із безкоштовним обслуговуванням (1867), “странноприимного дома”

(1868), Олександро-Маріїнського притулку (“приюта”) (1878). Дочка голови Державної ради Російської імперії, визначного державного і культурного діяча Росії першої половини XIX ст. графа Дмитра Миколайовича Блудова (1785-1864), одного із засновників літературного гуртка “Арзамас”, численні збори членів якого відбувалися на його квартирі у Петербурзі. Серед них - письменники і поети В.Жуковський, О.Пушкін, К.Батюшков, Д.Дашков, кн. П.В'яземський, граф Н.Орлов та ін. Б.А. виросла і отримала прекрасне виховання у середовищі письменників “Карамзінського періоду”.

